

گزارش تحلیل کلان

واحد مطالعات کلان

گزارش خرداد ۱۴۰۱

۸۸۷۳۰۰۶۰-۸۸۷۳۰۰۵۴-۸۸۷۳۳۷۵-۸۸۷۵۳۳۷۶-۸۸۷۵۳۳۷۶ - ۲۱ (+۹۸)

۸۸۷۵۳۳۷۶ +info@bcr.ir ۲۱ (+۹۸)

bcr.ir

تهران ، خیابان شهید مطهری، خیابان کوه نور، بن بست دوم، پلاک ۱۱ ، طبقه ۴، واحد ۴

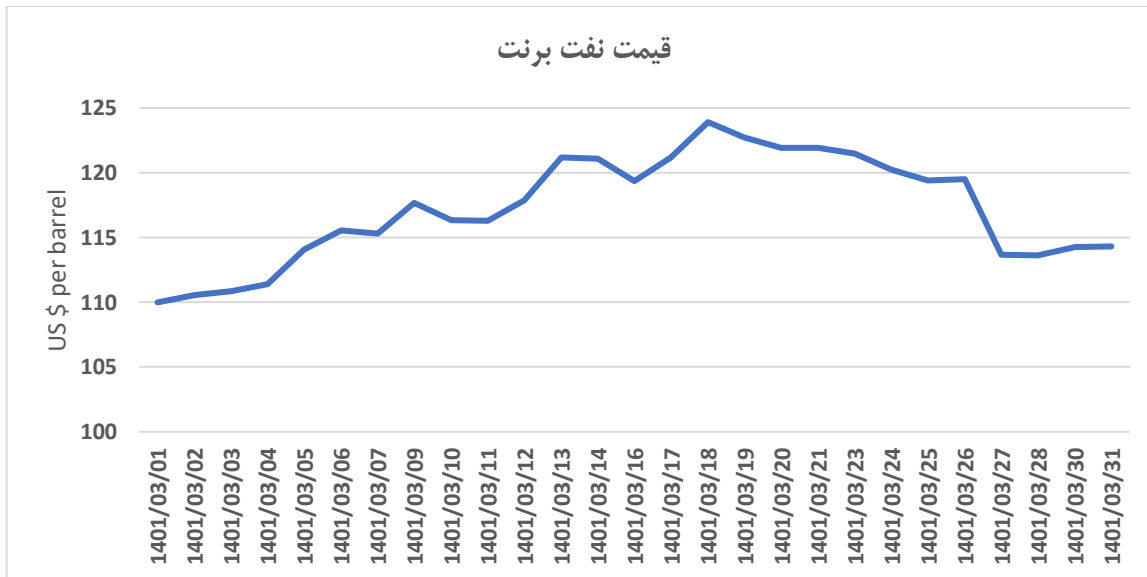

معيار	خرداد ۱۴۰۱	اردیبهشت ۱۴۰۱	تغيير	خرداد ۱۴۰۰	تغيير
نرخ ارز (ريال)	۳۱۷،۹۰۰	۲۷۷،۳۵۰	%۹	۲۲۳،۰۰۰	%۲۶
قيمت نفت (دلار)	۱۱۴،۳۳	۱۱۲،۹۱	%۱	۷۴،۸۹	%۵۳
قيمت سکه طرح جديد (ريال)	۱۵۴،۹۷۰،۰۰۰	۱۴۰،۹۲۰،۰۰۰	%۱۰	۱۰۱،۹۸۰،۰۰۰	%۵۲
قيمت اونس طلا (دلار)	۱،۸۲۹،۹۵	۱،۸۴۶	%-۱	۱،۷۸۳،۰۶	%۳
قيمت جهانی مس (دلار)	۸،۹۴۶	۹،۳۹۲	%-۵	۹،۱۸۳	%-۳
قيمت جهانی روی (دلار)	۳،۵۸۳،۵	۳،۶۹۹	%-۳	۲،۸۴۰	%۲۶
قيمت جهانی آلومينيوم (دلار)	۲،۵۳۲	۲،۹۶۴	%-۱۵	۲،۴۰۱	%۵
شاخص کل بورس	۱،۵۳۹،۶۳۲	۱،۵۷۹،۶۸۷	%-۳	۱،۱۶۸،۶۶۵	%۳۲
شاخص کل فرابورس	۲۰،۶۸۴،۵	۲۱،۶۱۰	%-۴	۱۷،۵۷۹	%۱۸
متوسط قيمت هر متر مربع آپارتمان در تهران (ميليون ريال)	۳۹۴	۳۶۴	%۸	۲۹۷	%۳۳
تعداد معاملات واحد مسکونی	۱۳،۸۷۴	۱۰،۴۹۰	%۲۸	۵،۱۰۲	%۱۰۰
نرخ تورم	%۳۹،۴	%۳۸،۷	%۰،۷	%۴۳	%-۳،۶

بخش اول: بررسی بازارهای کالایی

قیمت نفت برنت

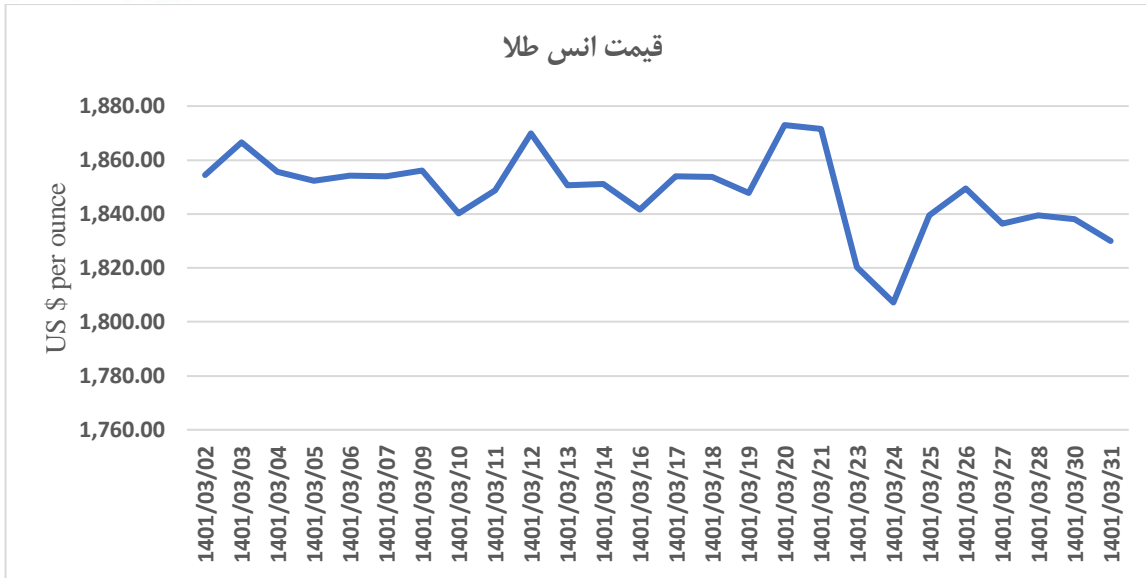
قیمت نفت در خرداد ماه در محدوده ۱۱۰ تا ۱۲۳ دلار نوسان داشته است. اقدام بانک‌های مرکزی دنیا در جهت رشد نرخ بهره، باعث کاهش انتظارات تورمی در آینده شده است؛ اعمال تحریم نفت روسیه از یک سو باعث افزایش قیمت شده و از طرفی آزادسازی ذخایر استراتژیک نفت آمریکا و افزایش تولید اوپک عاملی برای کنترل قیمت است. پیش‌بینی می‌شود با کاهش رشد اقتصادی، تقاضا برای نفت کاهش یابد و از طرفی با شدت گرفتن قیمت انرژی تمرکز جهانی بر سرمایه‌گذاری انرژی پاک و کاهش استفاده از سوخت‌های فسیلی افزایش یافته است. براساس برنامه اعلام شده اروپا در نظر دارد به منظور حمایت از اوکراین، وابستگی خود را به منابع انرژی فسیلی روسیه تا سال ۲۰۳۰ پایان دهد. در این راستا برنامه اعلام شده REPowerEU انتقال سریع به سوخت‌های سبز و انرژی‌های پاک و بهینه‌سازی مصرف انرژی را در دست دارد.

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
۱٪	۱۱۳	۱۱۴	نفت (دلار به ازای هر بشکه)

قیمت انس طلا

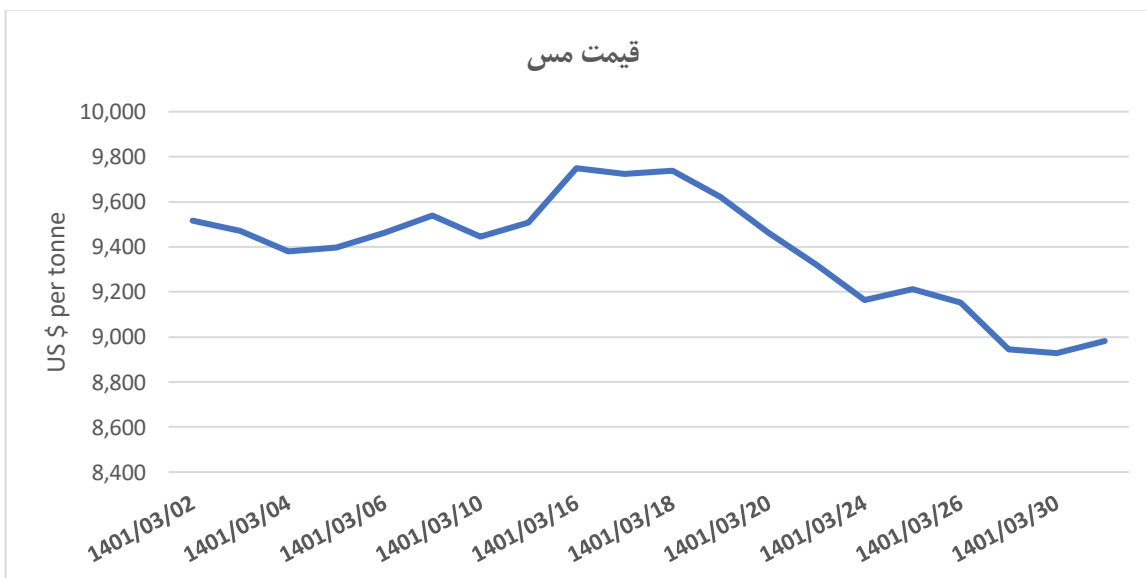
افزایش نرخ بهره در آمریکا و رشد ارزش دلار همراه با اتخاذ سیاست‌های ضد تورمی بانک مرکزی اروپا، کاهش قیمت جهانی طلا را در پی داشته است.

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
-۱٪	۱,۸۴۶	۱,۸۳۰	طلا (دلار به ازای هر انس)

قیمت مس

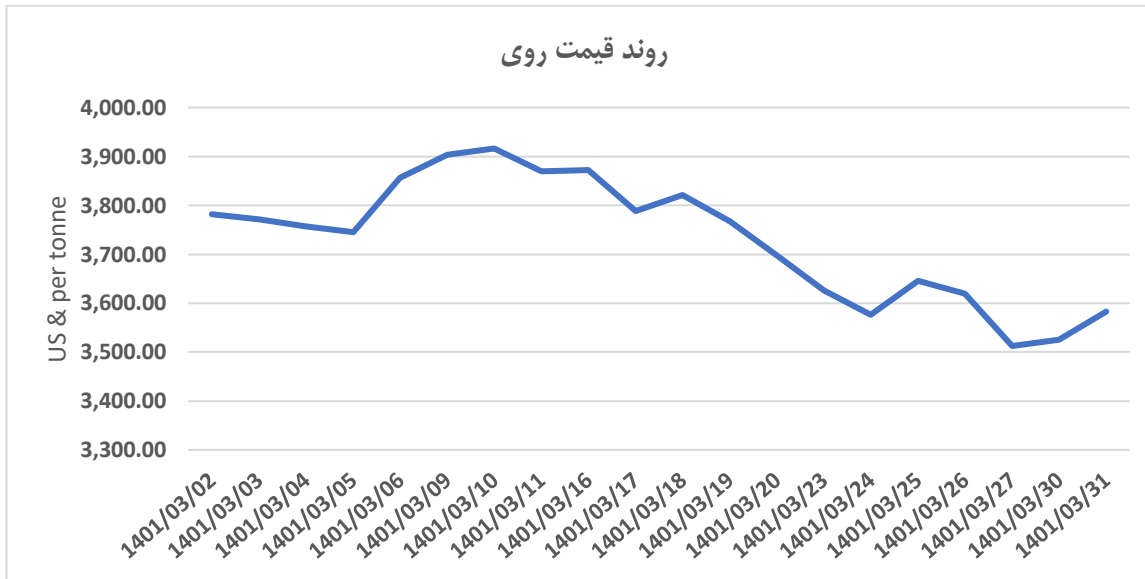
قیمت مس در خرداد ماه با حدود ۵ درصد کاهش قیمت همراه بوده است. علیرغم کاهش ۳۵ درصدی ذخایر مس بورس فلزات لندن نسبت به ماه گذشته، قیمت مس همانند بیشتر فلزات تحت تاثیر افزایش نرخ بهره، تقویت دلار آمریکا با کاهش مواجه شد. هرچند رفع محدودیت‌های قرنطینه در چین نیز از عواملی است که در افزایش تقاضا تاثیرگذار بوده با این حال پیش‌بینی کاهش رشد اقتصادی در سال‌های آتی چشم‌انداز تقاضا را تحت تاثیر قرار داده و مانع اصلی رشد قیمت است.

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
-۵٪	۹,۳۹۲	۸,۹۴۶	مس (دلار به ازای هر تن)

قیمت روی

قیمت روی در ماه گذشته با نوسان همراه بوده ولی موفق به بازگشت به محدوده ۴۰۰۰ دلار نبود. از عوامل کاهش قیمت، سیاست‌های بانک‌های مرکزی جهت افزایش نرخ بهره و چشم‌انداز تقاضای چین است؛ که علیرغم برخی مشکلات عرضه از جمله مشکلات تولید در معادن روی کشور پرو، مانع رشد قیمت شده است. موسسه فیچ پیش‌بینی میانگین قیمتی ۳۶۰۰ دلاری را برای فلز روی در سال جاری نموده و انتظار دارد که قیمت در سال آینده با کاهش ۱۶ درصدی به سطح ۳۰۰۰ دلاری برسد.

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
-۳٪	۳,۶۹۹	۳,۵۸۴	روی (دلار به ازای هر تن)

برگشت رو به عقب قیمت مواد غذایی در دنیا

بنابراین گزارش سازمان خوار و کشاورزی ملل متحد (FAO)، قیمت جهانی مواد غذایی پس از رسیدن به بیشترین میزان در ماه مارچ، برای دومین ماه متوالی در ماه می کاهش یافته است. شاخص غلات در ماه می با ۲ درصد رشد مواجه بود که بخشی از آن به دلیل اعمال محدودیت صادرات گندم هند بوده که بعد از درگیری اوکراین از تامین‌کنندگان کلیدی به شمار می‌رود. شاخص قیمت روغن نباتی FAO نیز ۳.۵٪ در ماه می کاهش یافت که از دلایل آن کاهش قیمت روغن پالم؛ سویا و آفتاب‌گردان به دلیل سهمیه‌بندی تقاضا بوده است. همچنین رفع محدودیت‌های صادرات روغن پالم اندونزی در کاهش قیمت موثر بوده است؛ با این حال عدم قطعیت در خصوص چشم‌انداز صادرات مانع کاهش بیشتر قیمت محصول می‌شود. شاخص لبنیات نیز با کاهش قیمت محصولات لبنی، ۳.۵٪ در این ماه کاهش یافت.

قیمت شکر جهانی روند صعودی پیدا کرده است

قیمت جهانی شکر روند صعودی دارد و نزدیک به بیشترین قیمت چهار سال رسیده است. خشکسالی باعث کاهش تولید محصولات برزیل شده و از طرفی رشد قیمت اتانول، باعث شده تشویق شده تا از سهم بیشتری را در به تولید اتانول تخصیص

دهند. هند به عنوان دومین صادرکننده شکر دنیا گفته که در حال بازنگری در صادرات شکر خود بوده و سقف تناژ صادرات خود را در محدوده ۷ میلیون تن در سال کشاورزی ۲۰۲۲-۲۰۲۳ محدود خواهد کرد و حدوداً ۳۰ درصد کمتر از سال قبل است.

بخش دوم:

بررسی رویدادها اقتصاد جهانی:

سایه رکود تورمی بر اقتصاد جهانی

بانک جهانی در جدیدترین چشم‌انداز اقتصادی، پیش بینی نموده رشد اقتصاد جهانی از ۵.۷ درصد در سال ۲۰۲۱ به ۲.۹ درصد در سال ۲۰۲۲ کاهش یابد که به طور قابل توجهی کمتر از ۴.۱ درصدی است که در ژانویه پیش‌بینی شده بود. تهاجم روسیه به اوکراین که بر خسارات ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ افزوده است، کاهش رشد اقتصاد جهانی را تشدید نموده که در حال ورود به دوره‌ای طولانی از رشد ضعیف و افزایش تورم است. این امر خطر رکود تورمی را افزایش می‌دهد و پیامدهایی آسیب‌زننده برای اقتصادهای با درآمد متوسط و پایین دارد. ممکن است اقتصاد جهانی برای سالیان متوالی درگیر تورم بالاتر از سطح میانگین و رشد اقتصادی اندک باشد که یادآور رکود تورمی دهه ۱۹۷۰ میلادی است.

اقتصاد آمریکا

افزایش نرخ بهره برای مقابله با تورم

بانک مرکزی آمریکا با هدف مقابله با تورم، نرخ بهره را در آخرین نشست خود ۰.۷۵ درصد افزایش داد که این اقدام از سال ۱۹۹۴ بی‌سابقه بوده است. بدین ترتیب نرخ بهره به محدوده ۱.۵ تا ۱.۷۵ درصد رسید؛ درحالی‌که نرخ بهره در آغاز سال جاری میلادی در محدوده صفر بود. رشد سالانه شاخص بهای مصرف‌کننده در ماه می، از ۸/۳ به ۸/۶ درصد افزایش یافت (بیشترین تورم ۴۰ سال اخیر). جهش قیمت بنزین به بالاترین سطح ثبت شده و افزایش بهای مواد غذایی از دلایل عمده افزایش تورم مصرف‌کننده بوده است. رشد شاخص مذکور بدون در نظر گرفتن قیمت مواد غذایی و انرژی در مقیاس ماهانه بدون تغییر بوده است. در حال حاضر براساس آخرین گزارشات منتشره ریسک رکود اقتصادی و افزایش نرخ بیکاری در آمریکا افزایش یافته است.

اقتصاد چین

رفع محدودیت‌های کووید و از سرگیری فعالیت‌های اقتصادی

اقتصاد چین پس از رفع محدودیت‌ها مجدداً فعالیت را از سر گرفته ولی همچنان تورم جهانی و نگرانی از شیوع مجدد کرونا، احتمال کاهش بیشتر رشد اقتصادی را در پی دارد. شاخص تولیدات صنعتی چین در ماه می در مقایسه با ماه مشابه سال قبل ۰.۷ درصد افزایش یافت که در مقایسه با افت ۲.۹ درصدی ماه آوریل بهبود حاصل شده است. با از سرگیری فعالیتها پس از رفع قرنطینه، کاهش سودآوری شرکت‌های صنعتی چین در ماه می با شدت کمتری ادامه یافت. رشد سالانه شاخص قیمت مصرف‌کننده در ماه می ۲.۱ درصد (مشابه ماه قبل) اعلام گردید که این رقم در ابتدای سال جاری میلادی ۰.۹ درصد بوده است. نرخ بیکاری ماه می ۵.۹ درصد اعلام شد که در مقایسه با ماه قبل کاهش یافته است. شاخص PMI حوزه تولید^۱ چین

^۱ PMI- مخفف PURCHASE MANAGERS INDEX به معنای فهرست مدیران خرید می‌باشد که از آن تحت عنوان شاخص مدیران نیز یاد می‌شود. این شاخص یکی از مهم‌ترین مولفه‌ها برای نشان دادن وضعیت اقتصادی بازار از لحاظ رشد و یا انبساط شرایط می‌باشد. داده‌های مربوط به PMI تولیدی در واقع مربوط به آمار ۵ بخش متفاوت که شامل: سفارش‌های جدید (نزدیک به ۳۰ درصد)، نرخ استخدام (۲۰ درصد)، نرخ تولید (۲۵ درصد)، موجودی انبار (۱۰ درصد) و همچنین زمان تحویل تامین‌کننده (۱۵ درصد) می‌باشد.

نیز در ماه‌های اخیر روند بهبود را در پی داشته و در ماه‌های می و ژوئن به ترتیب در محدوده ۴۹.۶ و ۵۰.۲ گزارش شد.

در حال حاضر بانک مرکزی چین سیاست پولی متفاوتی از سایر اقتصادهای بزرگ دنیا در پیش گرفته و قصد دارد به سیاست‌های حمایتی (کاهش نرخ بهره) ادامه دهد. این سیاست پولی که در تضاد با سیاست پولی بانک مرکزی آمریکا است می‌تواند منجر به خروج قابل توجه سرمایه‌گذاری از چین شود.

اقتصاد اروپا

پایان برنامه تسهیل مالی

نرخ تورم حوزه یورو با ثبت رکوردهای بی‌سابقه در ماه ژوئن به ۸.۶ درصد و در ماه می به ۸.۱ درصد رسید که این سطح از تورم از زمان تشکیل این اتحادیه در سال ۱۹۹۹ بی‌سابقه است. عمده افزایش سطح قیمت‌ها مربوط به جهش قیمت مواد غذایی و انرژی به دنبال حمله روسیه به اوکراین باشد که تا کنون نیز ادامه یافته است. بر اساس ارقام منتشر شده، رشد قیمت‌های انرژی در ماه می نسبت به ماه مشابه سال گذشته، ۳۹ درصد و رشد قیمت مواد غذایی، نوشیدنی ۷ درصد بوده است. تورم سالانه بدون در نظر گرفتن قیمت انرژی، مواد غذایی، نوشیدنی از ۳/۵ به ۳/۸ درصد رسیده است. شدت گرفتن تورم در حوزه یورو منجر به پایان سیاست‌های انبساطی بانک مرکزی اروپا شده و بانک مرکزی اروپا برای نخستین بار از سال ۲۰۱۱ برنامه افزایش نرخ‌های بهره کلیدی را اعلام کرد که از ماه ژوئیه با ۰.۲۵ درصد رشد آغاز خواهد شد. براساس برآوردهای اولیه یوروستات، رشد تولید ناخالص داخلی برای حوزه یورو در سه ماهه اول سال ۰.۴ درصد است و این در حالیست که این رقم ۰.۵ درصد برای سه ماه آخر سال ۲۰۲۱ بود. اسپانیا و آلمان در سه ماهه اول سال به ترتیب رشدی ۰.۳ و ۰.۲ درصدی را تجربه کردند که رقمی بسیار کمتر از پیش‌بینی قبلی است. این در حالی است که فرانسه رشد صفر درصدی و ایتالیا رشدی ۰.۲٪- را تجربه کردند.

آلمان بزرگترین اقتصاد اروپا درجه بحران گاز این کشور را تا یک پله مانده به حداکثر افزایش داده و صدها هزار مصرف کننده صنعتی این کشور را دچار تعطیلی و محدودیت عرضه نمود. از جمله شرکت‌هایی که شاهد کاهش چشمگیر تولید هستند، شرکت BASF بزرگترین شرکت شیمیایی دنیا است که از کود شیمیایی تا دارو و مواد اولیه خودرو را برای صنایع آلمان تولید می‌کند. با خبر بحرانی‌تر شدن تامین گاز طبیعی از روسیه، شاخص زغال سنگ وارداتی شمال اروپا از ۱۰۰ دلار به ۳۸۴ دلار در هر تن رسیده است. این افزایش قیمت ناشی از برنامه ای است که دولت آلمان برای برگرداندن نیروگاه‌های زغالی به مدار تولید دارد تا جایگزین گاز طبیعی روسیه شود.

اقتصاد ترکیه

تورمی فراتر از انتظار

براساس آمار منتشره توسط مرکز آمار ترکیه، فروش خانه در ترکیه در ۱۲ ماهه منتهی به ماه می نسبت به ماه مشابه سال گذشته ۱۰۷ درصد افزایش یافته و بیشترین متقاضیان خارجی خرید خانه در این کشور شهروندان روس و پس از آن شهروندان ایرانی و عراقی بودند. رشد سالانه تعداد خانه‌های فروخته شده اتباع خارجی ۲۳۵ درصد بوده که بیش از ۲۵ درصد فروش به شهروندان روس و اوکراینی تخصیص یافته است. در حال حاضر ترکیه بدترین وضعیت اقتصادی طی دهه‌های اخیر را تجربه می‌کند که شرایط را برای انتخابات ریاست جمهوری پیش‌رو در سال ۲۰۲۳ با تلاطم بیشتری مواجه ساخته است. افزایش حجم نقدینگی، کاهش نرخ سود بانکی، افزایش تورم و افزایش بدهی‌های خارجی از مهم‌ترین عوامل سقوط ارزش پول ملی

ترکیه محسوب می‌شود و با این حال تاکید رئیس جمهوری کشور، بانک مرکزی ترکیه را از اتخاذ سیاست‌های متعارف از جمله افزایش نرخ بهره کلیدی برای مقابله با تورم باز داشته است.

اقتصاد هند

بانک مرکزی هند نیز با اعمال سیاست‌های متعارف جهت مقابله با تورم اقدام به افزایش نرخ بهره نموده و با اجرای سایر سیاست‌های دولت شامل افزایش هدفمند یارانه‌ها، کاهش عوارض گمرکی و تداوم تعهد دولت به سرمایه‌گذاری، انتظار می‌رود تورم را مهار کرده و از رشد اقتصادی حمایت نماید. اقتصاد هند عمدتاً کشاورزی است و می‌تواند تحت تاثیر افزایش قیمت کودهای کشاورزی و همینطور انرژی قرار گیرد. رشد اقتصادی سالانه کشور ۸.۷ درصد اعلام شد که بالاترین رشد اقتصادی در اقتصادهای نوظهور است و علیرغم احتمال رکود تورمی در جهان، این کشور با ریسک کمتری مواجه است.

بخش سوم:

بررسی رویدادهای اقتصاد ایران

بازار سرمایه

در خرداد ماه شاخص کل بورس اوراق بهادار و شاخص هم وزن به ترتیب ۳ و ۴ درصد کاهش یافتند. کاهش قیمت‌ها در بازارهای جهانی تحت تاثیر افزایش نرخ بهره در آمریکا و انتشار گزارشات نامطلوب در بازار سرمایه از جمله کاهش سودآوری شرکت‌های پتروشیمی به دلیل افزایش هزینه‌های قابل توجه یوتیلیتی و سودآوری کمتر از انتظار شرکت‌های پالایشی در گزارشات حسابرسی نشده از دلایل عدم رشد بازار در این مدت است. قیمت سکه طلا و نرخ دلار در این مدت به ترتیب با ۱۰ و ۹ درصد افزایش همراه بود که از دلایل نوسانات قیمت می‌توان به تصویب قطعنامه شورای حکام علیه ایران اشاره نمود که موجب افزایش نرخ بازار ارز در نیمه دوم خرداد ماه شد؛ هرچند با از سرگیری مجدد روند مذاکرات هسته‌ای در اوایل تیرماه نسبتاً از التهابات بازار ارز کاسته شده است.

تورم بی سابقه در خردادماه

نرخ تورم نقطه‌ای در خرداد ماه ۱۴۰۱، درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه مشابه سال قبل، به ۵۲.۵٪ رسیده است؛ یعنی خانوارهای کشور به طور میانگین ۵۲.۵٪ بیشتر از خرداد ۱۴۰۰ برای خرید یک مجموعه کالا و خدمات یکسان هزینه کرده‌اند. این حد از افزایش قیمت‌ها در یک ماه، از سال ۱۳۹۰ که مرکز آمار تورم را اعلام می‌کند و داده آن در دسترس است، هیچگاه رخ نداده بود. نرخ تورم نقطه‌ای در خرداد ماه ۱۴۰۱ در مقایسه با ماه قبل ۱۳.۲ واحد افزایش یافته است. نرخ تورم گروه "خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات" با افزایش ۳۲.۲ واحد درصد به ۸۱.۶ درصد و گروه "کالاهای غیرخوراکی و خدمات" با افزایش ۸.۲ واحد به ۳۶.۸ درصد رسیده است. در بین اقلام خوراکی، روغن نباتی جامد با ۲۴۷.۲ درصد افزایش قیمت نسبت به ماه قبل، رکورددار افزایش قیمت است و روغن مایع با ۲۳۳ درصد و پنیر ایرانی با ۵۵.۷ درصد افزایش بیشترین افزایش قیمت گروه کالاهای اساسی را دارند. نرخ تورم سالانه خرداد ماه ۱۴۰۱ برای خانوارهای کشور به ۳۹.۴ درصد رسیده که نسبت به همین شاخص در ماه قبل، ۰.۷ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

تحولات بازار مسکن

در خرداد ماه سال ۱۴۰۱، متوسط قیمت خرید و فروش یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده در تهران ۳۹.۴ میلیون تومان بود که نسبت به ماه قبل ۸.۴ درصد رشد داشته است. همچنین این رقم نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۳۲.۸ درصد افزایش داشته که در مقایسه با رشد نقطه به نقطه خرداد ماه سال ۱۴۰۰ (معادل ۵۶.۶ درصد) کمتر بوده و مبین کند شدن آهنگ رشد نقطه به نقطه قیمت مسکن در خرداد ماه ۱۴۰۱ است. تعداد معاملات آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران در خرداد ماه به ۱۳.۹ هزار واحد مسکونی رسید که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل افزایش قابل توجه ۳۲ و ۱۷۲ درصدی را نشان می‌دهد. بررسی شاخص کرایه مسکن اجاری در شهر تهران و کل مناطق شهری در خرداد ماه نشان‌دهنده رشد به ترتیب معدل ۴۶.۵ و ۵۱.۲ درصد نسبت به ماه مشابه سال قبل می‌باشد. رشد ماهانه شاخص در خردادماه در شهر تهران و کل مناطق شهری به ترتیب معادل ۲.۷ و ۳ درصد می‌باشد.

رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰

مطابق گزارش بانک مرکزی رشد اقتصادی ایران در سال ۱۴۰۰ به ۴.۴ درصد رسید. بررسی عملکرد رشد اقتصادی بر حسب گروه فعالیت‌های اقتصادی در سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد، رشد ارزش افزوده گروه‌های "خدمات"، "نفت و گاز"، "صنایع و معادن" و "کشاورزی" در این سال به ترتیب معادل ۶.۵، ۱۰.۱، ۱.۱ و ۲.۶- درصد بود که به ترتیب از سهمی معادل ۳.۶، ۰.۸، ۰.۳ و ۰.۳- واحد درصد در رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ برخوردار بوده‌اند. بنظر می‌رسد رشد منفی بخش کشاورزی ناشی از مشکلات خشکسالی بوده و افزایش رشد بخش گروه خدمات در نتیجه اثر بخشی واکسیناسیون و پایان محدودیت‌ها باشد. در سال مورد گزارش ارزش افزوده بخش "صنعت" به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۵ از افزایش ۳.۳ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۹ برخوردار بود؛ از جمله صنایعی که بیشترین سهم را در رشد محقق شده این سال داشته‌اند می‌توان به "صنایع تولید داروها و فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی"، "صنایع تولید ماشین‌آلات مولد و انتقال نیروی برق و دستگاه‌های برقی" و "صنایع تولید مواد غذایی" اشاره نمود.

رشد تولید ناخالص داخلی

شاخص مدیران خرید

اتاق بازرگانی ایران شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد ایران در اردیبهشت ماه را ۵۶.۱۷ اعلام کرده است که بیشترین مقدار ۳۲ ماهه از ابتدای شروع طرح است. بخشی از این افزایش به دنبال عادی شدن فعالیت کسب و کارها بعد از تعطیلات فروردین ماه بوده است. علاوه بر رونق سفارشات بعد از تعطیلات فروردین، افزایش تقاضا ناشی از تعجیل مشتریان در خرید قبل از بالا رفتن قیمت‌ها نیز در این رشد تاثیرگذار بوده است. شاخص قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده به رقم ۷۵.۹۲ یعنی بیشترین مقدار ۱۹ ماهه خود از آبان ۹۹ رسید. شاخص قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده نیز به شدت افزایش داشته و طی ۱۹ ماه اخیر از آبان ماه ۹۹ به بیشترین مقادیر خود رسیده است.

مشکلات اصلی از دید برخی فعالان اقتصادی در اردیبهشت ۱۴۰۱:

- کمبود شدید نقدینگی در تأمین مواد اولیه به دلیل افزایش شدید قیمت خوراک دام و طیور منجر به پیامدهایی می‌شود که ممکن است طی چندین ماه آتی نشان داده شود. با آزاد شدن صادرات مواد غذایی نیز به دلیل بالا بودن هزینه تمام شده تولید، امکان رقابت وجود ندارد (کشاورزی).
- بالا بودن قیمت مواد اولیه و ورود مواد اولیه نامرغوب در بازار کیفیت تولید را با مشکل روبرو خواهد کرد. (صنایع شیمیایی).

- بالا بودن قیمت ارز، بالا رفتن دستمزدها و افزایش قیمت مواد اولیه پتروشیمی‌ها، باعث افزایش هزینه تمام شده تولید و در نتیجه کاهش صادرات شده‌است. (صنایع شیمیایی، صنایع لاستیک و پلاستیک).
- کمبود مواد اولیه به دلیل افزایش قیمت دلار و عدم ارائه مواد اولیه در بازار بسیاری از تولیدکنندگان را با مشکل روبرو کرده‌است. بالا رفتن هزینه‌های گمرکی، مشکلات اداری و ناهماهنگی در ارز وارد شده بین بانک مرکزی و اداره امور مالیاتی، تولیدکنندگان را دچار مشکل کرده است (نفت و گاز).
- واردات فلزات از روسیه به دنبال ممنوعیت صادرات روسیه به اتحادیه اروپا باعث شده تا تولیدکنندگان صنایع فلزی با مشکل فروش روبرو شوند (صنایع فلزی).
- وزارت نیرو تعهدات خود را درقبال مطالبات تولیدکنندگان بازپرداخت نمیکند. (صنایع فلزی).
- صنایعی که به خودروسازیه‌ها وابسته هستند با کمبود سفارش روبرو بوده‌اند. (صنایع تولید وسایل نقلیه و قطعات وابسته، صنایع لاستیک و پلاستیک).
- بازار از لحاظ رقابت قیمت ناسالم شده و بعضی از شرکتها پایند به اصول نیستند و در شرایطی که قیمتهای تمام شده بالاتر از قیمت فروش است با کاستن از کیفیت سعی در به دست آوردن سهم بازار دارند و شرکتهایی که با حفظ کیفیت تولید میکنند در هزینه تمام شده و قیمت فروش با مشکل روبرو میشوند. (صنایع کانی غیرفلزی، لاستیک و پلاستیک).
- افزایش شدید قیمت تمام شده حمل و نقل باعث شده تا تقاضا در این بخش با رکود شدید و کاهش همراه باشد. (حمل و نقل و انبارداری).
- قوانین تامین اجتماعی و حسابرسی‌ها غیرکارشناسانه و سلیقه‌ای اعمال می‌شود همچنین مقررات و ضوابط دست و پاگیری که بانک‌ها برای تولیدکنندگان می‌گذارند و قوانین گمرک فعالیت بسیاری از شرکتها را مختل میکند. (صنایع وسایل نقلیه و قطعات وابسته، صنایع فلزی).

تجارت خارجی فصل بهار

براساس آمار منتشره گمرک ایران تجارت غیرنفتی ایران در سه ماهه نخست ۱۴۰۱ به ۲۵.۵ میلیارد دلار رسید که نشان‌دهنده رشد ۱۹.۵ درصدی تجارت خارجی ایران در بهار امسال است. تراز تجاری سه ماهه کشور ۶۰۵ میلیون دلار مثبت گزارش شده است. گزارش منتشره معاونت‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران از تجارت خارجی ایران طی سه ماهه نخست نشان-دهنده افزایش ۱۸ درصدی واردات و افزایش ۲۱ درصدی صادرات در مقایسه با بهار ۱۴۰۰ است. ارزش واردات (بدون نفت خام) در خرداد ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل ۱۸ درصد کاهش داشته و ارزش صادرات نسبت به ماه قبل ۵ درصد کاهش داشته است. مقدار وزنی واردات کالاها (بدون نفت خام) نسبت به ماه قبل افزایش ۱ درصدی و مقدار وزنی صادرات نسبت به ماه قبل ۱۰ درصد افزایش داشته است. پنج مقصد اول کالاهای صادراتی ایران شامل کشورهای چین، عراق، ترکیه، امارات و هند بودند. پنج کالای نخست صادراتی طی این مدت نیز شامل پروپان مایع، روغن‌های سبک، اوره، متانول و پلی اتیلن گرید فیلم گزارش شده است.

افزایش قیمت تایر

با توجه به افزایش بهای تمام شده محصولات تولیدی شرکت‌های تایر ساز ناشی از افزایش نرخ مواد اولیه، افزایش نرخ دستمزد و اثر تورمی سایر هزینه‌ها، نرخ فروش تایرهای رادیال ۳۰ درصد و گروه تایرهای بایاس میانگین ۱۹ درصد از تاریخ

۱۴۰۱/۰۳/۰۸ افزایش یافت.

گروه کاشی و سرامیک

افزایش نرخ فروش داخلی ۱۰ درصد و با در نظر گرفتن افزایش نرخ بازارهای صادراتی میانگین افزایش نرخ، در محصولات کاشی و سرامیک بالغ بر ۱۲ درصد می باشد.

افزایش نرخ محصولات بیسکوئیت

افزایش نرخ ۳۳ درصدی فروش محصولات ویفر و بیسکوئیت (از کیلویی ۱۶۴۰۰۰ ریال به ۲۱۸.۸۷۰ ریال) با توجه به افزایش شدید نرخ مواد اولیه (عموماً به واسطه حذف ارز ترجیحی) از جمله آرد، روغن، شکر، شیرخشک، تخم مرغ و... از نیمه دوم خرداد ماه عملیاتی می گردد.

معاملات داغ بازار سیمان

انتشار خبر مربوط به اعمال محدودیت‌های تامین برق صنعت سیمان از خرداد ماه منجر به افزایش تقاضای سیمان در بورس شد و علیرغم ابطال معاملات، افزایش قیمت سیمان را به همراه داشته است. به گونه‌ای که در هفته سوم خرداد هر تن سیمان فله تپ ۲ با قیمت پایه ۵۴۰ هزار تومان با جهش قیمتی، بالاتر از یک میلیون تومان معامله شد که معاملات بالای یک میلیون تومان ابطال شد.

رقابت شدید فولادسازان ایران و روسیه در بازار شرق آسیا

تحریم روسیه نه تنها فضا را برای صادرات فولاد ایران باز نکرده بلکه حتی بازارهای سنتی روسیه را نیز بروی فولادسازان ایران بسته است. در حال حاضر ایران بازارهای سنتی خود در شرق آسیا را با فولادسازان روسی تقسیم می کند و انتظار می رود با تشدید رقابت بین این دو کشور شاهد افت بیشتر قیمت‌های صادراتی فولادسازان داخلی باشیم.

اعمال محدودیت صادراتی برنج از طرف هند

با تشدید سیاستهای کنترل صادرات کشورها با هدف کاهش قیمتتها و تورم داخلی، انتظار می رود که هند بروی برنج عوارض صادراتی اعمال کند، در صورت اعمال محدودیت از سوی هند، با توجه به اینکه هند سهم ۴۰ درصدی در تجارت جهانی برنج دارد؛ انتظار می رود بسیاری از کشورها که ایران را نیز می تواند در این گروه قرارداد دچار مشکل می شوند.

منابع:

- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛ گزارش تحولات بازار مسکن خرداد ماه
- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛ گزارش تحولات بخش واقعی اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۱
- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛ بررسی وضع اقتصادی-ارزی کشورهای عمده، بازارهای طلا و نفت
- مرکز آمار ایران؛ شاخص قیمت مصرف‌کننده خرداد ۱۴۰۱
- اتاق بازرگانی، صنایع، معاون و کشاورزی ایران؛ گزارش طرح شاخص مدیران خرید؛ خرداد ۱۴۰۱
- معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران؛ مروری بر تجارت ایران طی سه ماهه نخست ۱۴۰۱
- شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز